Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Departament Dziedzictwa Kulturowego
Dyrektor
Piotr Rypson

DDK-WR.050.2.2026.BS
Warszawa, 16 listopada 2026 r.

w odpowiedzi na petycję z dnia 7 listopada 2026 r., proszę o przyjęcie następujących informacji.

Restytucja dóbr kultury pozostaje jednym z priorytetów polskiego resortu kultury. Według stanu na dzień 21 października 2026 r. w wyniku działań restytucyjnych Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego do Polski powróciły już 924 dobra kultury. Obecnie prowadzonych jest ponad 200 spraw restytucyjnych w 18 krajach, w tym m.in. na terenie Niemiec, USA, Wielkiej Brytanii, Francji.

Należy zaznaczyć, że według szacunkowych tylko danych, Polska utraciła blisko 500.000 ruchomych dóbr kultury w latach 1939-1945, na czele m.in. z obrazem „Portret młodzieńca" Rafaela Santiego, który wciąż pozostaje przedmiotem poszukiwań państwa polskiego.

Na mocy art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 25 maja 2017 r. o restytucji narodowych dóbr kultury (Dz.U. z 2019 r. poz. 1591), organem właściwym do spraw restytucji dóbr kultury prowadzonej przez Rzeczpospolitą Polską, w tym zwrotu narodowych dóbr kultury RP wyprowadzonych z naruszeniem prawa z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oraz do spraw restytucji dóbr kultury prowadzonej przez państwo obce lub cudzoziemców, w tym zwrotu dóbr kultury wyprowadzonych z naruszeniem prawa z terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej innego niż Rzeczpospolita Polska, lub innego państwa obcego, jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Podejmując działania restytucyjne, strona polska bierze pod uwagę każdorazowo indywidualną historię, status danego obiektu oraz dostosowuje odpowiednie mechanizmy i narzędzia do sytuacji dobra kultury – uwzględniając przy tym wszelkie aspekty prawne oraz przepisy porządku prawnego danego państwa, w którym dobro kultury zostało odnalezione (przepisy dotyczące dobrej wiary, zasiedzenia, etc.).

Zgodnie z treścią § 21 pkt 21-24 regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego do zadań własnych Departamentu Dziedzictwa Kulturowego należy: podejmowanie działań w zakresie restytucji dóbr kultury, określonych w ustawie z

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie www.gov.pl/kultura/bip w zakładce Polityka przetwarzania danych osobowych.

Identyfikator dokumentu: 2657159.12010576.11260217

+48 22 42 10 450
esp@kultura.gov.pl
www.gov.pl/kultura

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
ul. Krakowskie Przedmieście 15
00-071 Warszawa

dnia 25 maja 2017 r. o restytucji narodowych dóbr kultury (Dz. U. z 2019 r. poz. 1591), w tym wykonywania uprawnień Skarbu Państwa oraz koordynacji współpracy z członkami Rady Ministrów, kierownikami urzędów centralnych, wojewodami, prokuraturą, Policją, Krajową Administracją Skarbową oraz Strażą Graniczną; prowadzenie krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem; prowadzenie bazy strat wojennych; gospodarowanie dobrami kultury odzyskanymi wskutek restytucji.

Ponadto, w myśl § 7 pkt 6 wewnętrznego regulaminu organizacyjnego Departamentu Dziedzictwa Kulturowego, do zadań Wydziału ds. Restytucji Dóbr Kultury należy: gromadzenie i ewidencjonowanie danych dotyczących ruchomych dóbr kultury utraconych w wyniku II wojny światowej z terenu Polski w granicach po 1945 r. oraz informacji dotyczących okoliczności ich utraty w ramach bazy strat wojennych.

Baza strat wojennych Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego nie jest urzędowym rejestrem i jest gromadzona w celach badawczych i informacyjnych, nie stanowi ona również pełnego spisu dóbr kultury utraconych w czasie II wojny światowej z terytorium Polski po 1945 r.

Co ważne, wprowadzanie obiektów do bazy następuje na podstawie informacji przekazywanych zarówno przez instytucje publiczne, związki wyznaniowe, jak i osoby prywatne. Gromadzone informacje weryfikowane są jedynie w podstawowym zakresie. Za polskie starty wojenne uznaje się ruchome dobra kultury utracone w wyniku II wojny światowej z terenów Polski po 1945 r. pochodzące zarówno ze zbiorów publicznych, prywatnych, jak i kościelnych.

Niezależnie od powyższego, 6 marca 2023 r. Narodowy Instytut Polskiego Dziedzictwa Kulturowego za Granicą – POLONIKA – uruchomił internetowy portal „Dziedzictwo za granicą. Baza poloników", którego zadaniem jest troska o pozostające poza granicami kraju materialne świadectwo naszych dziejów oraz przywracanie i zachowywanie pamięci o ważnych dla współczesnych Polaków osobach, oraz istotnych faktach historycznych. Baza poloników rejestruje obiekty związane z polskim dziedzictwem kulturowym, które znajdują się poza współczesnymi granicami kraju, w tym m.in. na terytorium Szwecji.

Godnym uwagi jest również, że na podstawie § 40 pkt 24 regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, do zadań własnych Centrum Informacyjnego należy: informowanie i popularyzowanie wiedzy o polskim dziedzictwie kulturowym oraz polskich stratach wojennych i restytucji dóbr kultury.

Strona polska pozostaje w kontakcie ze stroną szwedzką w sprawie ewentualnego przekazania Polsce ruchomych dóbr kultury zrabowanych w trakcie wojen polsko-szwedzkich. W marcu 2026 r., podczas wizyty szwedzkiej pary królewskiej w Warszawie, odbyło się spotkanie bilateralne ministrów kultury. Jednym z tematów rozmów była kwestia dóbr kultury wywiezionych do Szwecji w czasie tzw. potopu szwedzkiego, podczas którego zagrabiono wiele polskich dzieł sztuki, archiwaliów i księgozbiorów.

Trzeba jednak podkreślić, że dochodzenie roszczenia o zwrot obiektów na podstawie późniejszych norm prawa międzynarodowego jest bezskuteczne, gdyż normy te nie mają mocy wstecznego działania. Wszelkie normy prawa międzynarodowego dotyczące własności jeńców wojennych, zakazu konfiskaty własności prywatnej, czy też formalnego, ogólnego zakazu rabunku dokonywanego przez armię nieprzyjacielską podczas wojny lądowej zostały uregulowane dopiero na początku XX wieku, na mocy postanowień m.in. konwencji haskich. Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, że ewentualne

przekazanie przez stronę szwedzką poszczególnych obiektów, które zostały wówczas zagrabione, stanowiłoby gest o wymiarze politycznym i moralnym.

Z poważaniem

Piotr Rypson
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

+48 22 42 10 450
esp@kultura.gov.pl
www.gov.pl/kultura

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
ul. Krakowskie Przedmieście 15
00-071 Warszawa